



За наукові КАДРИ

№ 33 (656).

СУБОТА,

3

ГРУДНЯ

1960 року

Ціна 20 коп

Право на освіту — це один з великих здобутків Жовтня, закріплених в Конституції СРСР.

Вчитись, вчитись і вчитись заповідав нам великий Ленін.

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

ЗАКОН, ЗА ЯКИМ ДО НАС РАДІСТЬ ПРИХОДИТЬ

5 грудня радянський народ відзначатиме День Радянської Конституції. На відміну від буржуазних конституцій, в основному законі нашої держави золотими буквами записано великі, незнані ще в історії права людини. Колись натхненний акин казахського народу Джамбул Джабаєв назвав Радянську Конституцію законом, за яким до нас радість приходить. І справді, основний закон Радянської держави гарантує і забезпечує всім громадянам країни Рад вільне, радісне життя, можливість творчо працювати і весело відпочивати, вчитися і керувати своєю державою. Як один з найсвітліших своїх свят відзначає наш народ День Радянської Конституції.

Колектив нашого університету також готується ознаменувати свято новими хорошими справами і, в першу чергу, сумлінною підготовкою до наступної сесії. На факультетах проходять збори та наради, присвячені підготовці до сесії, активізують свою роботу партійні та комсомольські організації.

До Дня Радянської Конституції в групах та на курсах проводяться бесіди та політінформації. На географічному факультеті відбудеться наукова конференція, присвячена цій знаменній даті.

Факультетські редколегії випускають до Дня Конституції спеціальні номери газет. На механіко-математичному факультеті до свята вийде перший номер газети «Радянський математик».

Людина стає вищою

Радісна і урочиста хвилина в житті людини. З цього часу людина стає вищою. Вона відчуває довіря старших товаришів і відповідальність перед ними. Природно, що людина хвилюється.

Хвилювався і комсорг 1-го курсу історичного факультету Г. Мороз.

Проста його біографія... Сім класів. Педагогічне училище. Робота в молодших класах школи. Три роки служби в армії. Громадська робота (секретар комсомольської організації в підрозділі). Характеристика від командування і партійної організації для вступу в університет. Екзамени витримав.

Оце і вся поки що біографія. Є у людини життєвий досвід. Знає вона ціну праці. Користується повагою товаришів.

І коли головуєчий ставить питання про те, чи прийняти Г. Мороза до партії, всі комуністи голосують «за».

Л. ГОТОВСЬКИЙ.

студент 1 курсу історичного факультету.

ВЕЧІР ДРУЖБИ

Дети разных народов,
Мы мечтою о мире живем,
В эти грозные годы
Мы за счастье боремся идём...

Ці слова на повну силу пролунали 26 листопада в переповненому актовому залі університету на вечорі дружби, організованому комітетом комсомолу та студентським клубом. На вечорі були присутні студенти росіяни, українці, в'єтнамці, китайці, албанці, індонезійці та студенти інших національностей, що навчаються в університеті.

Друзів із братніх країн гаряче вітали доцент Ганевич та студентка Канишевська. З словом-відповіддю виступили студенти з В'єтнаму, Китаю, Албанії, Індонезії.

А потім відбувся великий концерт.

...На сцені — хор. Задужебно звучить у його виконанні пісня індонезійських рибалок «Зінг-занг». Дипломанти-китайці виконали свій національний танок «Візник-тракторист». Соліст Цзу Юнь-чунь буквальні підкорює серця глядачів.

Бурхливими оплесками зустрі-

ли присутні виступ в'єтнамського студента Во Ши-ханя, який проспівав в'єтнамську пісню «Про дітей» та російську — «Ленинские горы».

Гостей з братніх країн змінюють на сцені господарі — учасники художньої самодіяльності університету.

Сміх, оплески, пісні, музика довго ще лунали на цьому чудесному вечорі.

І. ЗБРУЧАНСЬКИЙ.

РОЗШИРЕНЕ ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ

На історичному факультеті відбулося розширене засідання Вченої ради, присвячене 140-річчю з дня народження одного з основоположників наукового соціалізму, великого друга і соратника Карла Маркса — Фрідріха Енгельса. На засіданні з доповіддю про життя і діяльність Ф. Енгельса виступив завідувачий кафедрою філософії, доцент М. Е. Овандер.

ЗА НАКАЗОМ РЕКТОРА

Наказом ректора університету, професора О. І. Юрженка від 26 листопада цього року фізико-математичний факультет розділено на два самостійні факультети: фізичний та механіко-математичний. Деканом фізичного факультету призначено доцента Дмитра Івановича Поліщука, деканом механіко-математичного факультету — професора Миколу Івановича Гаврилова.

ЗІБРАЛИСЯ ВПЕРШЕ

При лабораторії обчислювальної математики створено гурток обчислювальної математики та обчислювальної техніки. Перше засідання гуртка відбулося 22 листопада.

НАШІ ЗВ'ЯЗКИ РОСТУТЬ

В минулому році в університеті працювало 46 наукових гуртків. Одержала поширення нова форма наукової роботи студентів — наукові семінари, які були введені на фізико-математичному та географічному факультетах. Філологи та історики брали активну участь у фольклорних, діалектологічних, археологічних експедиціях.

Важливо, що тематика студентських робіт була тісно пов'язана з тематикою кафедр і ґрунтувалася на лабораторних дослідженнях і матеріалах експедицій.

108 доповідей представили студенти-науковці на весняну конференцію.

Значно зросли зв'язки СНТ університету з іншими університета-

ми країни. 56 наших студентів виїжджали читати свої доповіді в різні міста. В роботі наукової конференції взяли участь представники 10 вузів країни.

Делегати хімічного факультету запропонували організувати видання машинописних наукових студентських збірників: Ця пропозиція була прийнята.

В рішенні звітно-виборної конференції СНТ записано: добитися того, щоб кожен студент під час навчання в університеті написав хоч одну наукову роботу.

Обрано новий склад ради СНТ в складі 13 чоловік. Голова ради — тов. Ракітянська, аспірантка фізмату.

На відзнаку Толстовського ювілею

28—29 листопада у великому актовому залі університету відбулась наукова конференція, присвячена 50-річчю з дня смерті Л. М. Толстого. На конференції з доповідями виступили не тільки викладачі нашого університету, а й гості з Кишинева. Викликає подив той факт, що не виступив ніхто з студентів.

Наші науковці не обмежились доповідями на конференції. Доцент І. І. Цукерман прочитала кілька лекцій у підшефному госпіталі та

в Будинку вчених. З доповіддю в Будинку вчених та в школі робітничої молоді № 72 виступила також студентка Т. Барська.

До Толстовських днів на філологічному факультеті вийшов змістовний і добре оформлений спеціалізований факультетський тижневик, а члени СНТ під керівництвом студента ІV курсу Р. Мащенко випустили фотомонтаж, присвячений життю і діяльності Л. М. Толстого.

А. СОЛОДЧУК

ГРА ЧИСЕЛ

Можливо, ви не любите математику і взагалі цифри. Але ця гра чисел заслуговує на те, щоб ви приділили їй хоч трохи уваги.

Економісти з усіх частин земної кулі підраховали, що в цьому, 1960 році, прямі видатки на виготовлення зброї та на армію досягли 100 мільярдів доларів. Це майже в 25 разів більше, ніж в 1929 році, коли такі видатки в усьому світі становили 4,2 мільярди доларів.

100 мільярдів доларів! — і це не беручи до уваги тих мільярдів, які йдуть на побудову різних воєнних споруд, на утримання різних військово-дослідницьких закладів (з 3,5 мільярдів доларів, відведених в США для наукової роботи, 3 мільярди йдуть на дослідницькі та наукові заклади військового характеру).

100 мільярдів доларів! — це в 5 разів більше тієї суми, що становить національний прибуток Індії.

На ці кошти можна було б побудувати будинки з квартирами для 40—50 мільйонів людей. Можна було б збудувати декілька таких міст, як Москва і Нью-Йорк (за свідченням члена американського конгресу Міллера, в США 13 мільйонів квартир не можуть бути використані для житла).

100 мільярдів доларів! — за них можна було б побудувати 25 тисяч лікарень з 4 мільйонами ліжок (офіціальна статистика США визнає, що в країні не вистачає одного мільйона двохсот тисяч лікарських ліжок, 5 тисяч лікарень і стільки ж закладів такого характеру).

За даними різних статистик, зараз на землі — 20 мільйонів озброєних людей. Крім того, на кожного солдата у військовій промисловості працює 4—5 чоловік. Отже, майже 100 мільйонів відірваних від творчого процесу вироблення благ для людини.

До послуг цієї великої армії людей — училища, аеродроми, казарми, закриті зони, великі площі для випробувань різного роду зброї. Тільки в США таким цілям служить 12 мільйонів гектарів землі, що дорівнює території нашої республіки (Чехословаччини — пр. ред.).

Що означало б для людства, для країн, що терплять голод, поводі, посухи, хвороби, нестачу продуктів, необхідних для життя, коли б цих 100 мільйонів людей почали виробляти верстати, ліки, якби вони почали вирощувати хліб на тій землі, яку сьогодні розривають вибухи снарядів і гусениці танків!

Саме це малось на увазі в проєкті радянської пропозиції про повне роззброєння.

З чеського журналу «Світ в образах».

Переклав И. АНДЕРШ.



В лабораторії хімічного факультету.

Фото П. ДУТКА.

ЗВІТУЮТЬ ПРОФБЮРО

Піклування про людину—перш за все

Всі відзначали: найкраще в профспілкового бюро філологічного факультету працював побутовий сектор, який очолювала Євгенія Іллівна Петряєва. Саме вона домоглася того, що протягом року в спортивному таборі відпочили 52 чоловіки, студенти і викладачі одержали 9 путівок в санаторії країни і 22 путівки—в будинку відпочинку.

Завдяки допомозі профбюро, 25 студентів V курсу взимку побували на екскурсії в Москві. Від профбюро студенти одержали 5200 карбованців грошової допомоги, а також на 680 карбованців талонів для харчування в студентській їдальні.

Профспілкова організація факультету цікавилася життям сту-

дентів в гуртожитку. Рейди перевірки санітарного стану кімнат, контроль за самообслуговуванням — ось далеко не повний перелік того, що робилося в цьому напрямку.

Студенти-філологи взяли активну участь у перевірці студентської їдальні. Вони допомогли виявити і виправити багато недоліків, особливо антигігієнічного характеру.

За все це на звітній-виборній конференції профспілкової організації філфаку профбюро почуло багато похвальних слів.

Але було чимало й критичних зауважень.

Ястремська: Чому не всім студентам, що живуть в квартирах, видають «квартирні»?

Що за «жорстокі» порядки па-

нують в гуртожитку на вулиці Пастера? Ні подруга, ні родич, ні студент свого ж курсу не можуть зайти до тебе в кімнату хоч би на 5 хвилин.

Є. І. Петряєва: Чому немає в складі студрад жодного нашого викладача?

В. П. Дроздовський: Деякі студенти часто нетактовно поводять себе з викладачами, неохайними приходять на лекції. Хіба можна це простити майбутнім педагогам?

М. І. Ілляш: В цьому навчальному році деякі студенти погано відвідують практичні заняття, а навчальний сектор профкому і комсомольське бюро факультету дивляться на це крізь пальці.

Ю. ШЕПЕЛЄВ.

Не завадило б сказати і про недоліки

КОНТРАСТИ

...В аудиторії — тиша. Делегати слухають доповідь голови факультетської профспілкової організації біофаку тов. Замбриборща.

— Нами подано за цей період 35 членам профспілки матеріальну допомогу в сумі 4450 карбованців. Оздоровлено 102 чоловіки, в тому числі 81 студент. Перебудовано всю вентиляцію біологічного корпусу, налагоджено роботу буфету. Досягнуто успіхів у підвищенні дисципліни та успішності студентів. Покращилася робота студентського наукового товариства. Ми взяли активну участь в підготовці до огляду художньої самодіяльності, на якій факультет зайняв третє місце...

І так далі. Справді, зроблено багато. Важко перелічити всю роботу, проведено профбюро.

Хотілося більше почути про недоліки, яких було чимало. Та як не дивно, але саме на них у звітній доповіді зверталось найменше уваги. Ні слова не сказав доповідач про причини недостатньої політико-виховної роботи на факультеті.

Не розкрив недоліків у роботі студентського наукового товариства. Не пояснив, чому ледь жевріє шефська, лекційна і спортивна робота, чому не було тісного контакту профбюро з деканатом, чому профбюро погано контролювало підготовку студентів до екзаменів, через що загін «хвостистів» на факультеті досить значний.

По-авральному працював культурно-масовий сектор: багато робив перед оглядом художньої самодіяльності і нічого не робить зараз.

Не блискучі справи з наочною агітацією в корпусі факультету— мало портретів, лозунгів, стендів.

Пасивні товариші у спортивному секторі. Вони прогледіли, коли припинив існування гурток підводного спорту.

Не можна простити організаційному сектору того, що біля 50 чоловік на факультеті не є членами профспілкової організації.

Як визнавали всі учасники конференції, найактивніше працювали сектори охорони праці та соціально-побутовий.

„НА ХУТОРЕ БЛИЗ ДЕКАНАТА“

— Чи знаєте ви, що це за хутор? Ні, ви не знаєте! Про нього багато говорили учасники конференції. Розташований він біля деканату біологічного факультету, а живуть у ньому — біологи. Тепер знаєте? Догадалися? Так, це студентський гуртожиток. Проте студенти охрестили його «хутором», зовсім, як у Гоголя. Вкрай нездоровільне становище, яке склалося тут, — теж вина профспілкового бюро.

Куди дивився соціально-побутовий сектор (в ньому, до речі, 3 чоловіки), коли всі знали, що в гуртожитку побиті вікна, що там протяги, що на весь гуртожиток є 1 чайник, 2 праски, що на вікнах немає штор. Нема палива, газу. Правда, можуть заперечити: гуртожиток не введений в експлуатацію. Що значить не введений, коли в ньому живуть студенти!

Кому, як не профспілковому бюро, було потурбуватися про нормальні умови їх життя.

І. ЖУКОВСЬКИЙ.

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

ГУРТКИ ПРАЦЮЮТЬ...

Наукова робота студентів географічного факультету ведеться в цьому році досить успішно.

Наукові семінари, організовані на кафедрі економічної географії в минулому році, дали значний поштовх науковій роботі студентів. Студенти оволоділи методикою польових наукових досліджень, обробкою складних первинних матеріалів з економіко-географічної оцінки земель.

Це дозволило влітку організувати наукові студентські експедиції: одну з вивчення населених пунктів східного Криму, другу—в Прикарпатський район для вивчення міста. Студенти виїжджали також в Роздільнянський район для економічної оцінки земель. В першій експедиції взяло участь 10 студентів, в другій — 14, в третій — 6. Керували експедиціями кандидат наук Н. І. Блажко, доцент І. М. Ланда, старший викладач І. О. Мазур.

Студенти краєзнавчого гуртка кафедри фізичної географії взяли участь в експедиційних дослідженнях наукової проблемної лабораторії і вели польові дослідження по вивченню Чорноморського узбережжя Одеської затоки. Тому наукова робота студентів почала-

ся в цьому навчальному році зразу ж з оброблення і узагальнення значних польових експедиційних матеріалів.

В гуртку економіко-географічного цим зайняті семінари, які працюють регулярно 1—2 рази на тиждень. Студенти-фізгеографи під керівництвом доцента Аксентієва готують наукові доповіді.

Систематично працює географічний гурток для студентів молодших курсів під керівництвом викладача Я. В. Захаржевського. Члени гуртка провели декілька екскурсій на околиці міста. Під час екскурсій вони вчилися вести польові спостереження, що надзвичайно важливо для майбутніх викладачів географії в середній школі, вся програма якої побудована на краєзнавчій основі.

Готується наукова конференція, присвячена Дню Конституції. На конференцію винесено 6 доповідей економіко-географічного порядку і 5 — фізико-географічного.

Заважає більш змістовній роботі по виконанню наукових студентських праць відсутність факультетської фотолабораторії. Так, наприклад, до конференції неможливо підготувати фотовиставку.

Доцент О. ПОВІТЧАНА.

...І НЕ ПРАЦЮЮТЬ

В роботі наукових гуртків у фізиків та математиків є своєрідна специфіка — вони працюють на кожному курсі окремо. Так, наприклад, на IV курсі фізичного факультету організовано гурток-семінар по вивченню теорії груп. Але, коли говорити про заняття гуртка, то до цього часу їх ще не було. Жоден гурток на цьому курсі не працює і у фізиків-молекулярників.

Дванадцять студентів-третьокурсників виявили бажання відвідувати гурток теоретичної фізики (керівник доцент Векштейн). Але було бажання відвідувати, та не було — працювати.

Нерегулярно проводиться робота

в гуртку історії КПРС, який організовано на I курсі. Із 30 зареєстрованих до гуртка студентів на заняття з'являється ледве половина.

Найактивніше працює гурток напівпровідників (керівник — доцент Демідов).

Роблячи підсумки, слід зауважити, що наукова робота на фізичному та математичному факультетах поставлена незадовільно. Новообраною бюро СНТ (голова — студент III курсу фізичного факультету Валентин Олійник) потрібно вжити рішучих заходів, щоб посилити активність студентських наукових гуртків.

І. ДІБРОВА.

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ЗНОВУ В СКЛАДІ УНІВЕРСИТЕТУ

Після семирічної перерви в нашому університеті знову існує юридичний факультет. Це тільки один з численних і законодавчих наслідків тієї перебудови системи народної освіти та дальшого розвитку заочної та вечірньої форм навчання, яка відбувається зараз в нашій країні.

Разом з тим, це дуже важлива подія в житті колективу викладачів та студентів колишнього Одеського філіалу Всесоюзного юридичного заочного інституту, яка знаменує собою перехід на новий, незмірно вищий ступінь всієї навчальної, методичної та наукової роботи.

Юридичний факультет, який налічує у своєму складі 911 чоловік студентів, серед яких — практичні працівники партійних та радянських органів, працівники органів суду, прокуратури та інш., а також молоді робітники та колгоспники. Але до недавнього часу наші студенти не мали належних умов для заняття

і лише зараз, з 1 вересня 1960 р., вони одержали власні аудиторії та кабінети. До послуг викладачів та студентів багаті книжкові фонди наукової та студентських бібліотек. В умовах зимової учбово-екзаменаційної сесії, яка зараз триває, особливо добре видно, з яким задоволенням зустрічають студенти нові умови навчання на факультеті.

— Зараз ми відчуваємо себе справді рівноправними студентами університету. Вчитися стало цікавіше, зручніше, веселіше, — сказав на зборах факультету староста V курсу Є. Р. Іванов.

З задоволенням зустрів колектив факультету і повідомлення ректора про можливу організацію в наступному році стаціонару, про створення криміналістичної лабораторії, кодифікаційного бюро і т. д.

Проте ми далеко від утриманських настроїв. Власними силами факультет готує учбово-методичні посібники та учбову літературу, тематично-бібліографічні збірники,

публікації правових матеріалів. Приємно відзначити, що, незважаючи на велику завантаженість наших студентів на місцях служби, вони активно включаються в цю роботу. Так, студенти II курсу тт. Ф. Є. Лебедев, М. О. Стацюра, З. Х. Кутуєв та інші підготували відмінні посібники з курсу радянського державного права. Ряд студентів (Є. Пуричко, Є. Іванов) беруть участь в підготовці тематично-бібліографічного покажчика з курсу історії держави і права. У збірник практичного матеріалу з колгоспного та земельного права та з інших предметів беруть участь студенти т. Петрик (нарсуддя з Миколаївської області), тт. Брайтченко, Шеліхов та інші. В цій роботі нам охоче допомагають обласні установи та практичні працівники, які у своїй більшості є випускниками нашого вузу.

У складі факультету працюють 14 чоловік з вченими ступенями та званнями, а також найдосвідченіші практичні працівники з органів суду, УВД, Державної криміналістичної лабораторії і т. д. Факультет розгортає наукову роботу. Поки що при факультеті організовано лише дві кафедри — правових

та спеціально-правових дисциплін.

В плані наукової роботи факультету передбачено розробку спільно з колективом юридичних факультетів Київського та Львівського університетів та сектором права Академії Наук УРСР комплексної проблеми: «Підвищення ролі громадськості та громадських організацій в комуністичному будівництві та поступовій передачі їм функцій державних органів».

Кафедри готують декілька теоретичних конференцій, в тому числі конференцію, присвячену питанням застосування недавно прийнятих «Основ карного законодавства Союзу РСР, союзних та автономних республік», а також проекту «Основ громадянського та громадянсько-процесуального законодавства». В травні місяці 1961 р. при факультеті буде проведена міжвузівська конференція з питань права з участю вчених не тільки України, але й інших республік, а також Москви та Ленінграда.

В підготовку до цих заходів уже включилися практичні працівники — Одеської, Миколаївської, Херсонської та Кіровоградської

областей. Зв'язок з практикою здійснюється і в інших формах. Практикуються повідомлення працівників практичних органів на засіданнях кафедр, узагальнення досвіду роботи в світлі найновіших законодавчих актів. Кафедра спеціальних правових дисциплін заслухала доповідь головного держарбітру при Одеському облвиконкомі про практику Одеського держарбітражу, в ході якої намітилась цікава співдружність для створення ряду статей та лекцій про державний арбітраж.

На базі нашого юридичного факультету при університеті створено Громадський інститут правових знань для членів товариських судів та народних дружин, на якому навчається понад двісті чоловік. При інституті створено громадський лекторій. Запланований цілий ряд лекцій, доповідей та інших заходів по підготовці та проведенню виборів до народних судів Української РСР, які відбудуться 18 грудня 1960 року.

Попереду у нас багато великої і цікавої роботи.

І. ГРЕКОВ, секретар партбюро юридичного факультету.

З ЖИТТЯ однієї школи

ВСІ ОДЕРЖАЛИ ВІДМІННІ ОЦІНКИ

У формуванні матеріалістичного світогляду учнів велику роль відіграє вивчення хімії. На уроках хімії при вивченні речовин та їх перетворень учні поглиблюють свої знання, дізнаються, що хімічні явища приводять до змін структури молекул речовин.

Студенти аналітичної фуркації V курсу хімічного факультету, які проходили педагогічну практику в школі № 9 м. Одеси, домагалися наочності у проведенні уроків, готували і обмірковували демонстраційні досліди, несли до школи наочні приладдя, зразки речовин, схеми.

Для оволодіння навиками поводження з реактивами та хімічним

обладнанням і підготовки учнів до практичної діяльності наші студенти організували проведення лабораторних занять по вивченню властивостей окислів, основ та кислот, реакції нейтралізації (VIII клас), властивостей солей кальцію, жорсткості води (X клас). Ці уроки добре провели студенти Іашвілі, Вассерман.

Студенти ознайомили учнів з науковими основами таких хімічних виробництв, як виробництво соляної кислоти, одержання лужних металів, негашеного вапна. З учнями всебічно вивчали властивості таких речовин, як окисли, основи, кислоти, солі, лужні та лужно-земельні метали. Практиканти

приділяли велику увагу багатогранному підходу до певних хімічних явищ, розуміючи, що в цьому запорука уміння застосовувати свої знання до розв'язання питань теоретичного та практичного характеру.

За період проходження практики наші студенти ознайомилися з проведенням уроків в усіх класах — від 7 до 10 — і самі давали різноманітні уроки: урок — повторення, урок — розв'язування задач, урок — лабораторна робота. Підготовка і проведення різних типів уроків дозволили студентам краще ознайомитися з усією багатогранністю методів, які застосовуються зараз на уроках з хімії.

Всі уроки студентів Савватеевої, Левіної, Барішевської одержали висні оцінки. Добре давали уроки студенти Іашвілі, Рутковський.

Наші практиканти брали активну участь у виховній роботі з учнями: проводили бесіди, керували випуском газет, відвідували учнів на дому, організували екскурсії тощо. Багато уваги приділили студенти Тіунова та Іашвілі організації екскурсії на завод «Більшовик». Після екскурсії виготовлено стенд продукції заводу. Багато допомогло нашим студентам в час практики викладачка хімії Євгенія Мойсейвна Коваль. Уважно поставилась до роботи практикантів дирекція школи та класні керівники.

Всі студенти одержали за практику відмінні оцінки. Школа висловила побажання, щоб під час практики більше уваги приділялось проведенню екскурсій та роботі з відстаючими учнями.

На закінчення педагогічної практики був проведений вечір цікавої хімії. Вечір був дуже добре підготовлений. Всі досліди на вечорі проводили самі учні, що допомогло виявити актив дітей, які цікавляться хімією, і покласти початок роботі хімічного гуртка. Дуже бажано, щоб ця робота в школі № 9 була продовжена, і зв'язок зі школою не переривався.

Доцент З. СУРАНОВА.

Нам відповідає Іван Ковальов, академсектор географічного факультету

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

Кореспондент. Що робить сектор, щоб студенти факультету краще підготувались до сесії?

Ковальов. По-перше, я проінструктував академсекторів курсів, щоб вони мають робити. Склали план (і я, і академсектори курсів). Здав плани в комітет комсомолу.

Кореспондент. Це плани. А що зроблено конкретно?

Ковальов. Слідкували за ходом семінарських занять, за відвідуванням, особливо на практичних заняттях. Боролися з запізненнями. У нас зараз рідко запізнюються.

Кореспондент. Які форми роботи ви запроваджували?

Ковальов. Бойовий листок, особиста бесіда з товаришами. Днями вивісимо графіки складання заліків та екзаменів.

Кореспондент. Скільки в минулу сесію було на факультеті боржників?

М. І. ПИРОГОВ В ОДЕСІ

(До 150-річчя з дня народження)

26 листопада минуло 150 років з дня народження великого російського вченого Миколи Івановича Пирогова.

Громадсько-педагогічна діяльність М. І. Пирогова розпочалася і певний час тривала в Одесі. З його ім'ям зв'язана історія відкриття Одеського університету.

М. І. Пирогов гаряче любив свою батьківщину. Він прагнув бути корисним народові не тільки як лікар та вчений-медик, але й на поприщі народної освіти. М. І. Пирогов був просвітителем. Він вірив у могутню силу науки та освіти. Ця віра знайшла яскраве відображення в його славнозвісній статті «Питання життя».

Незабаром після появи статті, у вересні 1856 р., М. І. Пирогова було призначено попечителем Одеського учбового округу. М. І. Пирогов проявив себе людиною широких і прогресивних поглядів на справу народної освіти. Він був гуманістом в повному розумінні цього слова. Чуйне і уважне ставлення до людей знайшло своє відображення багато в чому, зокрема і в тому, що, будучи попечителем, він щоденно подавав безкорисливу медичну допомогу найбільшій частині населення та учнівській молоді. Ця прекрасна риса попечителя-гуманіста відбилася в численних спогадах, а пізніше і в оповіданні О. Купріна «Чудесний доктор».

Педагогічна діяльність М. І. Пирогова на посаді попечителя Одеського учбового округу була багатогранною і винятково плідною. Часті відвідування шкіл округу дали славнозвісному вченому цінний матеріал для наукових загальнень, висловлених ним в ряді педагогічних статей. Відвідуючи школу, він і сам часто давав уроки. Ці уроки справляли на педагогів незабутні враження як взірці високої педагогічної майстерності.

М. І. Пирогов вніс пошвавлення в роботу педагогічних рад, які, за його твердженням, мають бути органом колективної педагогічної думки і повинні вивчати та роз-

Ковальов. По всьому факультету? 8 чоловік.

Кореспондент. Коли вони ліквідували заборгованість?

Ковальов. В основному всі до виїзду в колгосп.

Кореспондент. Як боретесь з прогулами?

Ковальов. Перевіряємо журнали або питаємо старост.

Кореспондент. Багато на факультеті пропусків?

Ковальов. Точно не можу сказати, але годин 200—250 буде.

Кореспондент. Чи обговорювали на факультетському бюро питання підготовки до сесії?

Ковальов. Так. Тижнів зо два тому. Затвердили план. Поки що він виконується. Недавно нас викликали до комітету комсомолу.

Кореспондент. Проінструктували, що і як робити. Добре було б, якби комітет частіше викликав нас, давав ділові поради.



повсюджувати кращий досвід, підтримувати розумні починання, заохочувати кращих педагогів.

Підвищення загальної та педагогічної культури вчителів, належна підготовка молодих педагогічних кадрів були предметом постійної турботи М. І. Пирогова. Він першим порушив питання про відкриття учительських семінарів. З метою підвищення кваліфікації вчителів повітових та парафіяльних шкіл він перший в історії вітчизняної педагогічної освіти відкрив в Одесі педагогічні курси.

У своїх статтях та бесідах з учителями М. І. Пирогов учив, що школа не може обмежитись лише освітою, в її обов'язки входить також і моральне виховання дітей.

Основне завдання, поставлене часом перед російськими педагогами, М. І. Пирогов вбачав у розвитку російської педагогічної науки, в розробці дидактики. Своїми педагогічними працями він чимало сприяв успішному розв'язанню цього завдання.

Приїхавши до Одеси, М. І. Пирогов розпочав настійно домагатися перетворення Рішельєвського ліцею в університет. Він направив міністрові освіти кілька доповідних записок з цього питання.

Одеський університет був відкритий вже після відсторонення М. І. Пирогова від посади попечителя. Але його заслуга полягає в тому, що він підготував ґрунт для відкриття Одеського університету. За його проектом відбулося перетворення ліцею в університет, він підібрав групу молодих професорів для роботи в Одеському університеті.

Багатогранна прогресивна діяльність М. І. Пирогова, його педагогічні статті, захист студентської молоді від поліцейського переслідування, величезна популярність попечителя і його стримане незалежне ставлення до місцевого вищого начальства, — все це обурювало реакціонерів. На М. І. Пирогова полетіли в Петербург доноси, в яких його обвинувачували у вільнодумстві. Кінець кінцем 18 липня 1859 р. його було переведено на аналогічну посаду до Києва.

Від'їзд М. І. Пирогова з Одеси пройшов не так, як цього хотіли б реакціонери.

На прощальних зустрічах, організованих професорами ліцею, учительством та громадськістю Одеси, висловлювалися глибокі почуття поваги і вдячності великому вченому, визначному педагогові, гуманістові, попечителю-новатору. М. І. Пирогов залишив про себе світлу пам'ять в Одесі.

Правий був К. Д. Ушинський, коли висловлював впевненість, що ім'я М. І. Пирогова не помре в історії російської освіти. Радянський народ високо шанує М. І. Пирогова як великого вченого, улавленого хірурга, видатного педагогічного мислителя і патріота своєї великої Вітчизни.

Доцент В. ДЕМ'ЯНЕНКО.

ГАНЬБА ЛЕДАРЯМ І ПРОГУЛЬНИКАМ ПО ТУ СТОРОНУ ДВЕРЕЙ

Нещодавно в університеті було організовано перевірку відвідування лекцій. Встановлено, що на філологічному факультеті склалося небезпечне становище з трудовою дисципліною.

Майже щодня до 30 філологів залишаються за дверима факультету. Що вони роблять? Чим займаються? Сплять? Гуляють? В усякому разі — не працюють.

Якщо переглянути журнали відвідування лекцій, то у віці кидаються одні й ті ж прізвища: Нещетна (IV курс російського відділу), Некрасов, Наказний (II курс українського відділу), Мальований (V курс українського відділу), Со-

колова (I курс російського відділу), Якуб, Якименко (IV курс російського відділу).

Потрібно сказати, що не всі старості сумлінно ставляться до обліку відвідування лекцій. Часто вони не фіксують відсутності студентів у журналах, не звертають на це уваги деканату та комсомольської організації і тим самим роблять прогульникам ведежду послугу.

Зараз деканат та комсомольське бюро вживають рішучих заходів для наведення порядку на факультеті.

И. КІТКА.

СУДЯТЬ СУВОРО

Комсомольське бюро біологічного факультету останнім часом повело рішучу боротьбу з прогульниками та ледарями. Воно активно використовує в цій боротьбі стіну пресу. Гостро критикує факультетська «Колочка» лідерів по прогулах.

У вестибюлі корпусу висить великий аркуш паперу з заголовком: «Ганьба прогульникам». Сюди чорними літерами записуються прізвища студентів, які найбільше пропустили лекцій за останні дні. Готується стенд, на якому будуть демонструватися фотографії особливо активних прогульників.

Недавно на III курсі відбулися відкриті комсомольські збори. Відверто і принципово говорили ком-

сомольці про поведінку на лекціях Швабської, Опальщенко та Мелашенко. Товариші суворо попередили їх. Попередили і комсорг Андрієшину, яка не була зразком для комсомольців.

Ще більш суворо говорили на зборах про поведінку студентів Єгорова та Бойко, які найбільше за всіх пропустили лекцій. Бойко була старостою курсу. Прогулюючи сама, вона покривала інших, не відзначала пропусків у журналі. Курсе попросив деканат зняти з Бойко обов'язки старости.

Комсомольське бюро факультету підбрало старост для всіх курсів і запропонувало деканатові затвердити їх.

Ю. СОНЦЕВСЬКИЙ.

НАД ЦИМ ТРЕБА ПОДУМАТИ

Не все гаразд з відвідуванням лекцій і практичних занять на механіко-математичному факультеті. Дуже погане воно на IV курсі і особливо на лекціях з загальноосвітніх дисциплін. Стали звичайними явищами масові запізнення на лекції. Часто в аудиторії сидить лише п'ята частина всіх студентів.

Серед сьогодинських порушників трудової дисципліни в основному ті, хто давно вже зарекомендував себе з найгіршої сторони. Це Байканов, Пустовойченко, Килимник, Мільштейн, Дамаскін, Котик, Костюк, Горенчук. В цьому навчальному році кожен з них пропустив понад 50 занять. Вони вважають

свої пропуски законними: адже у них ще не ліквідовані «хвости». А у Попової, Лівановської, Роднянської та Байдун (IV курс) навіть такої «законної» причини немає.

Як же на все це реагує комсомольський актив?

Академсектор Мільтер каже: — Я говорила з комсоргом IV курсу Чепаловою. Ми вирішили: якщо ці студентки й надалі будуть порушувати нормальний хід роботи, ми їх викликати мемо на факультетське бюро.

І все? А може цього мало? Над цим треба подумати комсомольським активістам.

О. БЕК.

145 НЕЛІРИЧНИХ РЯДКІВ

ФЕЙЛЕТОН

Люди, встаньте!

Суворі і лагідні декани, прискіпливі і доброзичливі викладачі, переважані члени профспілкових бюро, ультрасерйозні комсомольські працівники, ледачі і працюючі студенти! Скиньте шляпи. Схиліть голови.

Я приривок з некрологом.

Помираючий лежить в університетській друкарні. Покривається шаром свинцевої пилюки. Йому не дає спокою гуркіт старих друкарських машин. Його переносять з місця на місце.

Він помирає. З нього вже сиплється. Дещо від нього вже безповоротно втрачено. Але він ще чіпляється за життя. Ще хоче стати комусь в нагоді. Ще сподівається побачити світ.

Схилимо голови перед цим життєлюбством. Позаздримо цій волі. Скажемо декілька похвальних слів в його адресу.

Вперше подав він про себе голос 9 липня 1959 року. Декан історичного факультету доцент Кирило Григорович Мигаль і доцент Костянтин Дмитрович Петряев прийшли цього дня в друкарню з рукописом наукового збірника. Після серйозних роздумів підбрали ім'я. Ім'я вибрали довге, як у маленького героя з китайської дитячої казки. Маленький герой через своє ім'я і загинув.

Але наш герой гине не через це. Гине він, бо переслідує його злий геній, бо над ним витає злий дух, бо над ним тяжить зла доля.

Дух має плоть. Геній є людиною. Доля носить прізвище і вчуже звання. Це Вадим Сергійович Алексєєв-Попов, кандидат історичних наук.

Він повинен був дати до збірника статтю. Вадим Сергійович сказав: — Од-держите.

Чекали в жовтні. До цього часу друкарі набрали ті статті, які були. Коректори вичитали їх. Були направлені помилки. Сподівалися перед Новим роком тримати новонародженого в руках. Костянтин Дмитрович Петряев, редактор збірника, спеціально набрав у ручку чорнила, щоб швидше написати найдорожчі кожному редакторіві слова: «До друку».

Але злий геній саркастично посміхнувся.

До посмішки він додав обцянку найближчим часом закінчити роботу над статтею.

Надії потримати до Нового року збірник в руках зникли, як земля зникає під снігом.

Вадим Сергійович в найкритичніші хвилини, коли друкарі, коректори, редактор, автори збірника готові були лягти в поліклініку від інфаркту, з'явився в друкарню з демонічною посмішкою і урочисто вручав два або три списаних аркуші паперу.

Потім він заявив:

— Годі! Буде! Першого вересня ви одержите від мене статтю. Відпустку вб'ю на неї. Розіб'юся, а принесу. Ось вам моє лицарське слово.

В лицарське слово повірили. Почали підраховувати. Виходило, що збірник вийде у світ перед Жовтневими святами 1960 року.

Статті, які набиралися раніше, почали потихеньку розсипатися.

Заплакали крупними сльозами державні гроші.

1 вересня, коли мала відбутися зворушлива зустріч Вадима Сергійовича з працівниками друкарні, він перебував далеко за морем, у солянній Болгарії.

Після поїздки він зробив таку заяву:

— Кидаю всі свої справи. Сідаю за статтю. Чекайте.

Почекали. Прийшли до нього знову.

— Стаття?

— Яка? Моя? Ви що не знаєте, що всі ми ударно трудилися на колгоспних ланах? Не знаєте, що я там був 10 днів?!

— І взагалі мені ніколи. Я секретар Вченої ради факультету і мені треба зустрічати болгарських піонерів...

Статті нема.

Збірник помирає. Не плачуть, а ревом ревуть витрачені кошти. Похмуро дивляться на нього робітники. Вони шкодують за своєю працею.

Наум Лейдерман! Шліть до друкарні оркестр. І хай він грає «Реквієм».

Товаришу Мітін! Підрахуйте збитки!

Друкарі і всі, хто працював над збірником! Плачте. Гірко, зі сльозами. Ви маєте право. Гине ваша праця.

Ненароджений і помираючий збірник! Дорогий наш «Збірнику працю міжвузівської наукової конференції з історії Якобінської диктатури!» Ти не жив, бідолоха. Ти не побачив світу. Злий геній «зничтожив» тебе. Ти був стійкий. Ти довго чекав. Ти міг би послужити людям. Жаль. Безвідповідальність загубила тебе. Наші серця розриваються. Спи спокійно. Ми будемо пам'ятати...

...Некролог написаний. А збірник ще дихає. Кажуть, що виживе. Біля нього зараз досвідчений лікар — партійна організація університету.

Будемо сподіватися...

В. ТИХИЙ.

Спортивний

М'ЯЧ НАД СІТКОЮ

Вередлива зима все ж таки примусила спортсменів залишити обжиті майданчики та стадіони і сховатися в закриті спортзали. Та спортивні битви не затихають і в приміщеннях.

27 листопада відбулося відкриття міжфакультетської першості з волейболу.

Голова спортради т. Михальченко бажає спортсменам перемоги. Щире побажання, тільки шкода, що не для всіх воно збудеться.

І ось уже капітани команд філологів та фізиків — переможців минулорічної першості — поволі піднімають прапор змагань.

Свисток судді — і м'яч надовго прикував до себе увагу гравців і прихильників цього чудового виду спорту.

Центральними іграми перших двох днів були зустрічі істфак—фізфак (0:2) та фізфак—інфак (2:0). Чудове враження справляє команда фізиків. Це зіграна, технічна команда. Основними суперниками її в боротьбі за лаври чемпіона будуть філологи і географи.

Серед дівчат непогано розпочали свій виступ команди інфаку, хімфаку та фізфаку.

Викликає подив, що команди грають лише по три партії. В таких умовах можливі різні випадковості. Навпевно, головному судді хочеться швидше позбутися «баби з воза».

Змагання тривають.

А. ЛІЩЕНКО.



Розпочався розиграш першості міста з футболу серед вузів.

Товариські зустрічі, які відбулися перед цим, показали, що в цьому році університет має команду, яка златна перемагати.

І ось календарна гра з командою медіну. Наші гравці впевнені у перемозі. Але їй треба завоювати, а заспокоєність мало сприяє цьому.

І хоч були виходи один на один з воротарем, подавалися кутові, були небезпечні прориви на штрафний майданчик, — голів в першому таймі не було.

Підтвердилася відома футбольна істина: «М'яч круглий, поле зелене». Я розумію цю істину так: «Перемагає не той, хто сильніший

взагалі, а той, хто сильніший в даний момент на полі».

Гравці нашої команди були сильнішими в другому таймі. На 13-й хвилині Дерев'янку (№ 7) точно випасує м'яч Безвершенку (№ 9). Той різко входить в штрафний майданчик, але за ним кидаються два захисники. Тоді наш центральний нападник зупиняється. Захисники пробігають повз нього, а він відводить м'яч трохи вліво і точно посилає його в сітку. Суддя всеосяжної категорії тов. Шляпін показує, що треба починати з центра.

Прошло не більше двох хвилин, і знову м'яч побував у воротах медінівців. Цього разу після удару історика-першокурсника Онищука.

Цікаво був забитий третій гол. З правого краю Дерев'янку посилає прострілюю передачу вздовж воріт. Захисники один за одним промахуються, і Безвершенку (філолог) метрів з п'яти посилає м'яча у ворота.

Незадовго до закінчення гри медінівцям вдалося сквитати один гол.

Дві наступні зустрічі наші футболісти програли. Спортсменам інженерно-будівельного інституту вдалося провести чотири сухих голів у ворота нашої команди лише наприкінці гри, коли на полі залишилось 8 наших гравців.

Наступну гру з командою Інституту харчової та холодильної промисловості наші футболісти грали захисним варіантом. Це було тактичною помилкою. Зрозумівши, що наші спортсмени грають з оглядкою на свої ворота, наші противники активізувались і забили у ворота університетської команди один гол.

Чудову гру показали наші спортсмени в зустрічі з політехніками, вигравши у них з перекопним рахунком 6:0. Чотири голи забив наш центр-форвард Безвершенку.

А. ГЛУЩАК.

Редактор В. ФАЩЕНКО.

ОБГОВОРЕННЯ, ЯКОГО НЕ БУЛО

— Підеш на обговорення?
— А що, цікаво буде?
— Звичайно. Артисти прийдуть.

— Та ну?! Тоді треба піти.

**

— Готова до обговорення?
— А чого готуватися? Хтось же виступить.

**

На сцені Російського театру ім. Іванова поставлено п'єсу І. Рядченка «Обещанная звезда». Як все нове викликає суперечки та дискусії, так і твір Рядченка обговорювався місцевою та республіканською пресою. Недавно й на філологічному факультеті нашого університету відбулося обговорення цієї п'єси. Хто ж прийшов на суворий суд до філологів? Головний режисер театру В. М. Тихонович, народна артистка УРСР Л. І. Бугова, завідувача літературною частиною театру Л. М. Новоселіцька та вихованка Одеського театрального училища, актриса Т. К. Дмитренко.

Обговорення відкрила Л. М. Новоселіцька, коротко повідомивши про роботу над п'єсою. І ось слово студентам. Але що ж ми чуємо? А нічого. Мовчання. Що це? Соромливість? Але ж люди прийшли обговорювати. Головуючий, студентці IV курсу Т. Барській доводиться буквально підводити з місце.

Нарешті «великий німий» заго-

ворив. Виступила студентка Перележина. Вона розпочала вдумливо, глибоко; вона не вперше виступає на таких обговореннях. Але закінчила вона звичайними емоційними: «Добре! Здорово! Переконливо!».

Після виступів Аврушина, Шаркової, Кірш зав'язується жвава бесіда. Розмова йде про жіночий склад спектаклю. Про те, чи може літня актриса грати молоду героїню. Про те, що сподобалося в п'єсі, що ні. Йде саме бесіда. А де ж обговорення?

Головний режисер чекає конкретних зауважень про постановку, про мізансцени. А зауважень немає. Немає на обговоренні і драмгуртківців. А чому б їм не прийти всім гуртком, обговоривши перед цим п'єсу?

Чому ж немає на обговоренні хорошої, вдумливої критики? Справа не в пасивності, справа в неумінні. Всі виступаючі мало знайомі з тайниками театру і з ключем до них — системою Станіславського. Про це й говорять Л. І. Бугова та В. М. Тихонович. Але звідки може знати про систему Станіславського філолог? Він, бідолашний, і так завалений тоннами непрочитаної літератури. А чому б не створити курс лекцій з історії театру? Хто буде його читати? Працівники театру або наші викладачі.

Знати Станіславського філолого-

ві необхідно. Збуджену бесіду про п'єсу І. Рядченка обговоренням назвати не можна. Це лише хороша вступна бесіда до обговорення, яке не відбулося.

Студенти побажали й надалі практикувати обговорення робіт російського театру. Але ці обговорення можуть перетворитися на невмілі спроби пояснити свої емоції, викликані п'єсою. Безперечно, актори чекали і чекають від нас більшого. Проте воно може з'явитися лише з більшими знаннями про театр.

Руд. ФЕДЕНЬОВ.



«Слізвився на репетицію».

Фото П. ІВАНОВА.